

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ВЛАДА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ
Министарство грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре

ПРОСТОРНИ ПЛАН
ПОДРУЧЈА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ
МРЕЖЕ МАГИСТРАЛНИХ И РАЗВОДНИХ
ГАСОВОДА ИСТОЧНЕ СРБИЈЕ
СА ЕЛЕМЕНТИМА ДЕТАЉНЕ РЕГУЛАЦИЈЕ

- РАНИ ЈАВНИ УВИД -

Београд, 2023. године

УВОД

Изради Просторног плана подручја посебне намене мреже магистралних и разводних гасовода источне Србије са елементима детаљне регулације (у даљем тексту: Просторни план) приступа се на основу Одлуке о изради Просторног плана коју је донела Влада Републике Србије („Службени Гласник Републике Србије“, број 84/2022). Саставни део ове одлуке је и Одлука о изради Стратешке процене утицаја Просторног плана подручја посебне намене мреже магистралних и разводних гасовода источне Србије са елементима детаљне регулације на животну средину, која је објављена у „Службеном гласнику РС“, број 61/2022. у складу са одредбама Закона о планирању и изградњи („Службени гласник РС“, бр. („Сл. гл. РС“, бр. 72/09, 81/09 - исправка, 64/10 - УС, 24/11, 121/12, 42/13 - УС, 50/13 - УС, 98/13 - УС, 132/14, 145/14, 83/18, 31/19, 37/19 – др. закон, 9/20 и 52/21).

Садржај, начин и поступак израде, као и процедура доношења Просторног плана дефинисане су чланом 22. Закона о планирању и изградњи, као и чланом 12. тачка б. и члановима 13-18. Правилника о садржини, начину и поступку израде докумената просторног и урбанистичког планирања („Службени гласник РС“, број 32/19). Приликом израде Просторног плана поштоваће се и одредбе Закона о енергетици („Службени гласник РС“, број 145/14, 95/18-др.закон и 40/21), Закона о заштити животне средине („Службени гласник Републике Србије“, бр. 135/04, 36/09, 36/09-др.закон, 72/09-др.закон, 43/11-УС, 14/16, 76/18 и 95/18-др.закон), Правилника о условима за несметан и безбедан транспорт природног гаса гасоводима притиска већег од 16 бар („Службени гласник РС“, број 37/13 и 87/15), као и свих других важећих прописа, закона и подзаконских аката, донетих одлука и стратегија Владе Републике Србије, који регулишу област из предмета Просторног плана и имају утицај на израду и спровођење Просторног плана (енергетика, водопривреда, пољопривреда, саобраћај, животна средина и др.). Садржај текстуалног дела Просторног плана, као и садржај и број рефералних карата одредиће се у складу са одредбама Правилника о садржини, начину и поступку израде докумената просторног и урбанистичког планирања и биће прилагођени предмету посебне намене Просторног плана.

Извештај о стратешкој процени утицаја Просторног плана на животну средину биће саставни део овог Просторног плана, у складу са Законом о планирању и изградњи и Законом о стратешкој процени утицаја на животну средину („Службени гласник РС“, бр. 135/04 и 88/10).

Овај елаборат представља материјал за рани јавни увид у Просторни план који се припрема у почетној фази израде планског документа. Предмет раног јавног увида јесте концепт техничког решења и приступ просторном уређењу површина у обухвату коридора магистралних и разводних гасовода источне Србије. Елаборат садржи текстуални део и један графички прилог – „Посебна намена простора“. Након достављања Извештаја о обављеном раном јавном увиду приступиће се изради Нацрта Просторног плана и Извештаја о СПУ.

Одлуком о изради Просторног плана, а на основу члана 46. Закона о планирању и изградњи одређена је прелиминарна граница Просторног плана, на деловима територија следећих јединица локалних самоуправа: градова Бор и Зајечар, као и општина Параћин, Бољевац, Књажевац и Неготин. За потребе раног јавног увида, а у консултацији са носиоцем израде Просторног плана обрађивач је предложио проширење обухвата и на територије општине Сврљиг и града Ниша, како би се омогућило спајање система гасовода источне Србије са магистралним гасоводом од Ниша ка Бугарској граници чија је изградња у току. Коначно, Нацртом Просторног плана ће се прецизније одредити обухват и границе подручја Просторног плана. Обухват Просторног плана биће утврђен као коридор магистралних и разводних гасовода са одвојцима, који формирају појасеви заштите дуж линијског дела гасовода, грађевинске парцеле надземних објеката у функцији гасовода, приступни путеви и неопходна инфраструктура за потребе надземних објеката.

Просторни план ће се урадити на начин да омогући директно спровођење, односно да се на основу њега издају локацијски услови, а по потреби обезбедиће и основ за разраду

Просторног плана кроз израду докумената урбанистичког планирања. Просторни план ће представљати плански основ за утврђивање јавног интереса, односно формирање грађевинских парцела јавне намене и парцела за осталу намену и утврђивање права службености, даљу израду техничке документације и прибављање дозвола у складу са Законом о планирању и изградњи. Правила уређења простора и правила изградње система гасовода са елементима детаљне регулације обезбеђују директно спровођење Просторног плана.

Повод за израду и доношење Просторног плана је стварање услова за реализацију националних интереса у области развоја енергетске инфраструктуре на принципима одрживог развоја. Израда Просторног плана сврстана је у приоритетне планске документе за доношење и за циљ има изградњу магистралних и разводних гасовода, који треба да покривају правац од Параћина ка Бољевцу, Зајечару, Бору, Неготину и Књажевцу, Сврљигу и Нишу, уз активирање и боље позиционирање привредних потенцијала подручја Поморавског, Зајечарског и Борског управног округа.

За израду Просторног план користиће се пројектно-техничка документација за магистралне и разводне гасоводе у источној Србији, односно гасификацију Бора, Зајечара, Књажевца, Неготина и Прахова.

Нацрт Просторног плана ће садржати детаљну разраду за линијски део разводног гасовода са пратећим надземним објектима и инфраструктуром за које постоји одговарајућа техничка документација, што ће омогућити његово директно спровођење, у складу са законом. Нацрт Просторног плана ће такође садржати и: рефералне карте (у размери 1:100000) и детаљне рефералне карте (у размери 1:2500/1000) са коридором разводног гасовода, укључујући и заштитне појасе.

У случају да израда Просторног плана подразумева приступ поверљивим информацијама, односно да планска решења садрже податке од интереса за одбрану земље, ти делови Просторног плана обрадиће се у посебном прилогу који, у складу са Законом о планирању и изградњи, неће бити доступан јавности,.

1. ОПИС ГРАНИЦА ПЛАНСКОГ ДОКУМЕНТА

Прелиминарна граница Просторног плана обухвата коридор система разводног гасовода укупне дужине од око 239 km и ширине 600 m, као и надземне објекте који су саставни део гасовода. Подручје Просторног плана се, по потреби може проширити у случају варијантних решења линијског дела система разводног гасовода, припадајућих надземних објеката који су саставни део или у функцији система разводног гасовода.

Коначне границе Просторног плана и граница детаљне регулације биће дате Нацртом Просторног плана.

Граница Просторног плана и граница детаљне регулације биће утврђене графички на рефералним и тематским картама Просторног плана. Прелиминарна граница Просторног плана налази се на деловима општине Параћин (Поморавски управни округ), града Бора и општине Неготин (Борски управни округ), града Зајечара и општина Бољевац и Књажевац (Зајечарски управни округ) и града Ниша (Пантелеј) и општине Сврљиг (Нишавски управни округ), и то у следећим катастарским општинама (укупно 85):

1. на територији општине Параћин (укупно 6): Бошњане, Давидовац, Горња Мутница, Доња Мутница, Извор и Клачевица;
2. на територији општине Бољевац (укупно 13): Боговина, Бољевац, Валакоње, Илино, Јабланица, Криви Вир, Луково, Мали Извор, Мирово, Оснић, Подгорац II, Савинац и Сумраковац;
3. на територији града Бора (укупно 4): Брестовац, Метовница, Слатина и Шарбановац;
4. на територији града Зајечара (укупно 19): Боровац, Велики Извор, Велика Јасикова, Вражогрнац, Врбица, Вратарница, Грлиште, Грљан, Заграђе, Јелашница, Копривница, Мали Извор, Мала Јасикова, Метриш, Николичево, Прлита, Рготина, Салаш и Селачка;

5. на територији општине Неготин (укупно 12): Брестовац, Глоговица II, Јасеница, Карбулово, Неготин, Самариновац, Сиколе I, Сиколе II, Србово, Прахово, Трњане и Чубра;
6. на територији општине Књажевац (укупно 18): Витковац, Горње Зуниче, Глоговац, Грезна, Доње Зуниче, Дреновац, Дебелица, Јаковац, Јелашница, Каличина, Књажевац, Миљковац, Минићево, Орешац, Понор, Ргоште, Трновац и Штипина.
7. на територији општине Сврљиг (укупно 7): Грбавче, Драјинац, Мерцелат, Нишевац, Плужина, Преконога и Шљивовик; и
8. на територији градске општине Ниш, општина Пантелеј (укупно 6): Врело, Горња Врежина, Јасеновик, Малча, Ореовац и Пасјача.

Табела 1. Прелиминарни обухват подручја Просторног плана

Јединица локалне самоуправе	Површина (km ²)	Површина (%)	Дужина деоница (km)	Дужина деоница %
Град Бор	10,91	7,65	18,42	7,70
Град Зајечар	42,26	29,61	71,99	30,09
Град Ниш (Пантелеј)	6,36	4,46	10,47	4,38
Општина Бољевац	23,70	16,61	39,50	16,52
Општина Књажевац	19,03	13,34	31,91	13,34
Општина Неготин	18,56	13,01	30,60	12,79
Општина Параћин	12,18	8,53	20,11	8,40
Општина Сврљиг	9,70	6,79	16,23	6,78
Укупно	142,70	100,0	239,23	100,0

Обухват детаљне регулације биће одређен, по правилу, линијом која обухвата појас заштите стамбених објеката у укупној ширини од 60 до 80 m, по 30 до 40m у односу на осу коридора гасовода, у складу са Правилником о условима за несметан и безбедан транспорт природног гаса гасоводима притиска већег од 16 бар. У обухвату детаљне регулације биће успостављен и извођачки појас који се у складу са постојећом и планираном ситуацијом на терену утврђује Нацртом Просторног плана.

Граница обухвата детаљне регулације Просторног плана биће дефинисана координатама преломних тачака одређених осовином коридора гасовода, положајем надземних објеката у саставу или у функцији гасовода и пратеће инфраструктуре (електроснабдевање, приступни путеви, оптички кабл и др.).

2. КРАЋИ ИЗВОД ИЗ ПЛАНСКИХ И РАЗВОЈНИХ ДОКУМЕНАТА ВИШЕГ РЕДА

2.1. Закон о Просторном план Републике Србије од 2010. до 2020. године „Службени гласник РС”, број 88/10

Просторни план Републике Србије међу оперативним циљевима дефинише побољшање енергетске ефикасности и коришћење еколошки прихватљивих ресурса-извора енергије.

Основу гасоводног система Републике Србије чини магистрални гасовод Хоргош-Сента-Госпођинци-Батајница-Велика Плана-Параћин-Појате-Ниш са системом доводних и разводних гасовода и градских дистрибутивних мрежа средњег и ниског притиска.

У наредном периоду предвиђа се градња нових гасовода у Републици Србији у дужини од више стотина километара. Међу стратешким приоритетима у сектору гасне привреде предвиђено је и повезивање са гасоводним системима суседних држава, међу којима и са

Републиком Српском.

Основни циљ развоја енергетске инфраструктуре је активно учешће Републике Србије у планирању и изградњи стратешке-регионалне и паневропске енергетске инфраструктуре за пренос електричне енергије и транспорт нафте и гаса из нових извора снабдевања, укључујући и ургентну градњу подземног складишта гаса у Републици Србији, све у циљу поузданог и сигурног снабдевања потрошача у Републици Србији. Међу оперативним циљевима утврђена је и изградња разводне/дистрибутивне мреже природног гаса у Војводини, централној, западној, источној и јужној Србији (индивидуални потрошачи).

У стратешке пројекте гасне привреде Републике Србије је изградња нових гасовода, подземних складишта и станица компримованог гаса.

2.2. Програм имплементације Просторног плана Републике Србије за период од 2016 до 2020 године („Службени гласник РС“, број 104/16)

Као један од стратешких приоритета наводи се и разводни гасовод од Ниша ка Кладову (са ГМРС Сврљиг, ГМРС Књажевац, ГМРС Зајечар, ГМРС Рготина, ГМРС Бор, ГМРС Прахово и ГМРС Кладово) са периодом реализације од 2021 године.

2.3. Стратегија развоја енергетике Републике Србије „Службени гласник РС“, број 101/15

Транспортни систем природног гаса у Републици Србији је линијски систем са само једним улазом у земљу, што је неповољно и са становишта енергетске безбедности и са становишта развоја тржишта. Домаће тржиште природног гаса је по свом обиму мало и оптерећено различитим техничким и финансијским проблемима (непостојање гасоводне мреже у свим деловима земље, изразита сезонска неравномерност потрошње, високи трошкови транзита, економски неповољни услови набавке на европском тржишту, огромни постојећи дугови снабдевачима, велики број релативно малих дистрибутивних система и др).

Приоритет развоја овог сектора је обезбеђење гасоводне инфраструктуре у свим деловима земље и обезбеђење повезивања система са системима суседних држава (Републиком Бугарском, Румунијом, Републиком Хрватском, Републиком Македонијом и др.). На тај начин би се отворила могућност допремања на тржиште природног гаса и из других праваца снабдевања, и у пракси реализовала идеја о тржишту природног гаса из Уговора о оснивању Енергетске заједнице.

Природни гас је енергент са изразитим техничким и еколошким предностима у односу на друга конвенционална горива, што пружа значајан допринос ефикаснијем и еколошки прихватљивијем коришћењу енергије. Међутим, природни гас је доминантно увозни енергент и његова цена је за сада везана за промену цене нафте на светском тржишту. Значајнија експлоатација неконвенционалног гаса у Европи (евентуално и у Републици Србији), допремање значајнијих количина течног природног гаса или отварање нових праваца снабдевања европског тржишта, могли би евентуално да доведу до пада цене природног гаса у будућности.

Производња природног гаса у земљи тренутно задовољава око 20% домаће потрошње са очекиваним трендом опадања, а у билансним резервама је и значајно присуство нискокалоричних гасова (са повећаним садржајем CO₂, азота и сл.), који нису погодни за директно прикључење на гасоводни систем.

За гасни сектор Републике Србије од великог значаја била би и реализација гасовода који би омогућио нови правац снабдевања природним гасом, а који би унапредио сигурност снабдевања природним гасом целокупног региона у будућем периоду. Реализација интерконекција са земљама региона и изградња новог правца снабдевања природним гасом ће омогућити значајније коришћење природног гаса за комбиновану производњу топлотне и електричне енергије, у сектору саобраћаја (компримовани природни гас) и др. Комбиновану

производњу топлотне и електричне енергије поред примарне примене у индустрији, би требало размотрити и кроз изградњу гасних електрана са комбинованим циклусом у већим индустријским центрима (Нови Сад, Београд, Ниш, Крагујевац, Панчево, Лозница и др). Ове електране могу имати и важну улогу у балансном механизму при интеграцији обновљивих извора, као и битан регионалан значај након успостављања регионалног тржишта електричне енергије.

Пројекција потрошње природног гаса до 2030. године има дугорочни тренд раста са садашњих око 2,2 на 4 милијарде m^3 . Ради валоризације расположивих количина потребно је размотрити и могућност евентуалне изградње гасних електрана, чија би производња примарно била намењена извозу.

2.4. Уредба о утврђивању Регионалног просторног плана Тимочке крајине („Службени гласник РС“, број 51/2011)

Регионалним просторним планом за подручје Тимочке крајине дефинисано је да је један од циљева развоја у области енергетике обезбеђење почетних услова за развој гасификације у подручјима у којима нема гасоводне инфраструктуре, а самим тим и бржи привредни развој и виши стандард живљења и рада.

Регионалним просторним планом планирано је снабдевање општина источне Србије природним гасом зависи од реализације снабдевања из правца Бугарске (магистрални гасовод Софија-Димитровград-Ниш или магистрални гасовод „Јужни ток“), са изузетком општине Сокобања, која има могућност прикључења на већ изграђени магистрални гасовод Појате–Ниш. Претпоставка је да ће будућа траса магистралног гасовода Димитровград - Ниш пратити главне саобраћајнице које повезују ова чворишта, тако да је подручје Нишке Бање лоцирано као место почетка магистралног гасовода Ниш - Зајечар - Бор - Прахово. Гасовод се састоји од магистралног дела Нишка Бања - Књажевац - Зајечар - Вражогрнац, који се рачва на два магистрална крака: Вражогрнац - Бор и крака Вражогрнац - Неготин - Прахово; и од магистралних огранака гасовода, крак према Мајданпеку односно Доњем Милановцу, према Брзој Паланци и Кладову, као и од крака према Бољевцу и крака према Сокобањи. Укупно је предвиђено 13 главно мерно-регулационих станица (ГМРС): Књажевац, Зајечар, Рготина, Бор, Мајданпек, Доњи Милановац, Салаш, Неготин, Прахово, Брза Паланка, Кладово, Бољевац и Сокобања за потребе снабдевања општина источне Србије природним гасом. Техноекономском анализом је потврдила економска оправданост снабдевања потрошачких центара, без Мајданпека, Кладова и Бољевца, уз укупну потрошњу 259 милиона m^3 . Укупна дужина трасе гасовода по овој скраћеној варијанти износи 180 km, а максимално растојање износи око 140 km.

Нови концепт снабдевања из правца Бугарске је везан за изградњу међународног гасовода „Јужни ток“. Предвиђена је изградња гасовода „Јужни ток“ до 2015. године, али још увек није урађена студија изводљивости која би дефинисала све потребне параметре за пролаз кроз Србију. Према првим анализама, магистрални гасовод би ушао у Србију код Зајечара и наставио према Параћину, одакле би се уклопио у већ постојећу трасу магистралног гасовода Хоргош-Ниш. Предвиђа се да Параћин буде раскрсница за северну (према Београду) и јужну Србију и даље за Космет и Македонију. Магистрални гасовод је притиска 100 bar, тако да су за његово повезивање са постојећим гасоводним системом неопходне мерно-регулационе станице за смањење притиска на 50 bar. Уколико се у Зајечару направи таква мерно-регулациона станица, гасификација Тимочке крајине би била економски много оправданија, јер би се смањиле дужине транспорта до највећих потрошача Бора, Неготина и Прахова, укључујући и сам Зајечар. Из Зајечара би се снабдевале општине Тимочке крајине путем разводних магистралних гасовода и то: крак према Књажевцу, крак према Бору и даље према Мајданпеку и Доњем Милановцу, и крак према Неготину и Прахову и даље према Кладову. Самим тим у погледу просторног размештаја користиће се већ предвиђени коридори магистралног гасовода Књажевац-Зајечар-Прахово-Кладово са предвиђеним огранцима према

Бору, Бољевцу, Мајданпеку и Доњем Милановцу.

2.5. Уредба о утврђивању Регионалног просторног плана Нишког, Пиротског и Топличког управног округа („Службени гласник РС“, број 1/2013)

Основни задатак Регионалног просторног плана за подручје Нишавског, Топличког и Пиротског управног округа је да понуди концепције развоја и планска решења која ће бити у стању да адекватно валоризацију и очувају вредности, потенцијале и компаративне предности овог подручја за дугорочни и уравнотежени просторни и економски развој, заснован на постулатима одрживог развоја и заштите животне средине. Између осталог, регионалним просторним планом обухваћена је и област гасификације овог подручја.

Подручје Нишавског управног округа снабдева се природним гасом из правца севера, тј. са примопредајне станице „Појате”. Од Појата до Ниша је изграђен магистрални гасовод МГ-09 („Појате - Ниш”) до главног разделног чвора (ГРЧ) „Ниш”. На овом гасоводу су изграђене главне мернорегулационе станице „Ражањ” и „Алексинац”, као и главна мернорегулациона станица (ГМРС) „Ниш - 1”.

Планира се изградња магистралног гасовода МГ-10 Ниш - Димитровград (граница Бугарске), преко територије општина Димитровград, Пирот, Бела Паланка и града Ниша. На магистралном гасоводу МГ-10 планирају се: ГМРС „Ниш 2”; ГРЧ „Књажевац”, од кога се планира траса гасовода МГ-12; ГМРС „Бела Паланка”, ГРЧ „Бабушница”, ГМРС „Пирот”, ГМРС „Димитровград и примопредајна станица (ППС) Димитровград, која се налази у непосредној близини државне границе Републике Србије и Републике Бугарске.

Планира се изградња магистралног гасовода МГ-12 Ниш-Прахово, од ГРЧ „Књажевац”, преко територија града Ниша и општине Сврљиг ка Књажевцу. У делу трасе која се налази у захвату просторног плана, планира се изградња ГМРС „Сврљиг”.

Из ГРЧ „Ниш” изградиће се магистрални гасовод ка југу Србије МГ-11 Ниш-Лесковац-Врање. Гасовод ће се градити у правцу југа, до главног разделног чвора (ГРЧ) „Орљане” од кога ће наставити два крака магистралног гасовода: МГ-11 - 01 ка Лесковцу и Врању; МГ-11 - 02 ка Блацу, Куршумлији и даље ка АП Косово и Метохија.

2.6. Уредба о утврђивању Регионалног просторног плана за подручје Шумадијског, Поморавског, Рашког и Расинског управног округа („Службени гласник РС“, број 39/2014)

Према Регионалном просторном плану за подручје Шумадијског, Поморавског, Рашког и Расинског управног округа ово подручје је опремљено значајним електроенергетским капацитетима, како преносним тако и дистрибутивним. На простору Поморавског управног округа изграђени и у експлоатацији су следећи гасоводи и гасоводни објекти: Магистрални гасовод МГ-08 (деоница Велико Орашје – Параћин), Магистрални гасовод МГ-09 (деоница Параћин – Појате), Разводни гасовод РГ 09–02 (деоница Параћин – Бошњани), Разводни гасовод РГ 09–03 (деоница Бошњани – Поповац), Деонице разводних гасовода за ГМРС „Свилајнац”, ГМРС „Јагодина”, ГМРС „Ђуприја”, ГМРС „Поповац” и ГМРС „Параћин”.

На подручју Просторног плана изграђени гасоводи имају већим делом транзитни карактер највишег ранга у Републици Србији, а на местима локација ГМРС су остварене дистрибуције гасоводима средњег притиска.

Основно стратегијско опредељење је постизање већег степена функционалне интегрисаности подручја Просторног плана којим се обезбеђују услови за знатно већу интеграцију планског подручја у сваком смислу, а пре свега инфраструктурном.

На подручју Просторног плана планирани су следећи гасоводи и гасоводни објекти:

1) Шумадијски управни округ: (деонице разводног гасовода Кусадак – Топола и Топола – Рача, деоница разводног гасовода Баточина – Цветојевац, деоница разводног гасовода Цветојевац – Бресница, ГМРС „Топола”, МРС „Рача”, ГМРС „Баточина” и ГМРС „Крагујевац 2”).

2) Поморавски управни округ: разводни гасовод Јагодина – Рековац, гасовод средњег притиска од Свилајнца до Деспотовца, ГМРС „Рековац”, ГМРС „Јагодина 2”, ГМРС „Багрдан”, МРС „Деспотовац”, МРС „Медвеђа”.

3) Рашки управни округ: деоница разводног гасовода Копаоник – Рашка – Нови Пазар – Тутин, ГМРС „Рашка”, ГМРС „Нови Пазар” и ГМРС „Тутин”.

4) Расински управни округ: деоница разводног гасовода Александровац – Брус – Копаоник, ГМРС „Брус” и ГМРС „Копаоник”.

Трасе планираних разводних гасовода и локације свих гасоводних објеката ће бити дефинисане израдом посебних планских докумената. На простору јужно од Бољевца, источно од Параћина, Туприје, Јагодине, Свилајнца, према Великој Плани, планирано је провођење магистралног гасовода „Јужни ток”, високог радног притиска до 98 бара и номиналног пречника до 1400 mm. Траса овог гасовода дефинисана је Просторним планом подручја посебне намене транснационалног гасовода „Јужни ток”. На територији општине Параћин предвиђен је одвојак за Републику Србију „СРБОС 1”, којим ће се извршити диверсификација праваца снабдевања и обезбедити сигурност и редовност снабдевања природним гасом. Са повећањем капацитета гасоводног система могуће је планирати изградњу електрана које би као примарни енергент користиле природни гас.

2.7. Остали планови подручја посебне намене

Граница просторног плана се преклапа или тангира и следеће просторне планове подручја посебне намене, без значајнијег утицаја на саму посебну намену, и то: Просторни план подручја посебне намене Борско-мајданпечког рударског басена (у изради); Просторни план подручја слива водоакумулације Боговина („Службени гласник РС”, број 43/99); Просторни план подручја посебне намене инфраструктурног коридора ауто-пута Е-75, деоница Београд-Ниш („Службени гласник РС”, број 77/02); Измене и допуне Просторног плана подручја посебне намене инфраструктурног коридора ауто-пута Е-75, деоница Београд-Ниш („Службени гласник РС”, број 121/14); Просторни план подручја посебне намене природног добра Бељаница-Кучај („Службени гласник РС”, број 98/14); Просторни план подручја посебне намене археолошког налазишта Ромулијана („Службени гласник РС”, број 131/04); Просторни план подручја посебне намене транснационалног гасовода „Јужни ток” („Службени гласник РС”, број 119/12); Измене и допуне Просторног плана подручја посебне намене транснационалног гасовода „Јужни ток” („Службени гласник РС”, број 98/13), Просторни план подручја посебне намене система продуктовода кроз Републику Србију (Сомбор – Нови Сад – Панчево – Београд – Смедерево – Јагодина – Ниш) („Службени гласник РС”, број 19/11), Просторни план подручја посебне намене магистралног гасовода Ниш-Димитровград са елементима детаљне регулације („Службени гласник РС”, број 102/16) као и Просторни план подручја посебне намене магистралног гасовода граница Бугарске – граница Мађарске („Службени гласник РС”, број 52/18 и 36/19).

Подручје Просторног плана обухвата делове локалних самоуправа који су покривени просторним плановима општина, и то: Просторни план територије града Зајечара („Службени лист града Зајечара”, број 15/12), Просторни план града/општине Бор („Службени лист општине Бор”, број 2 и 3/2014), Просторни план општине Параћин („Службени гласник општине Параћин”, број 353-354/2011-01-II од 01.07.2011.) и Просторни план општине Неготин („Службени лист општине Неготин”, број 16/11) и Просторни план општине Књажевац („Службени лист општине Књажевац”, број 9/1 из 2011. године), Просторни план општине Сврљиг 2024 („Службени лист града Ниша”, број 22/12.) и Просторни план града Ниша („Службени лист града Ниша”, број 94/17. и 48/20.)

3. ОПИС ПОСТОЈЕЋЕГ СТАЊА, НАЧИНА КОРИШЋЕЊА ПРОСТОРА И ОСНОВНИХ ОГРАНИЧЕЊА

Коридор планираних гасовода се пружа од прикључка на постојећу мерну станицу МС2 код Параћина (КО Бошњане), која је део магистралног гасовода (интерконектор) граница Бугарске – граница Мађарске, ка истоку – југоистоку у коридору постојећег гасовода, и наставља у правцу насеља Криви Вир и Мирово одакле напушта постојећи коридор и скреће ка североистоку и насељима Бољевац и Шарбановац, где се након 70 km у „ГРЧ Сува Река“ (КО Метовница), одваја један крак ка Бору, а други ка Рготини. У ГРЧ „Рготина“ један крак се пружа ка југу, и насељима Зајечар, Књажевац, Сврљиг до Ниша (ГРЧ „Књажевац“, на магистралном гасоводу Ниш-Димитровград (бугарска граница), у изградњи), док главни коридор наставља, у правцу севера, територијом града Зајечара до насеља Метриш. На територији општине Неготин се пружа у правцу истока до Неготина, обилази општински центар са јужне стране, мења правац ка североистоку-северу и завршава се у Прахову. Оквирни правци коридора планираних одвојака са разводног гасовода дати су у графичком делу овог материјала.

Коридор разводног гасовода пролази кроз долиנסке и благе брдско-планинске облике рељефа. У највећој мери пролази преко пољопривредног земљишта и дуж речних долина реке Грзе, Црног и Белог Тимока, и највећим делом ван насељених места.

У намени подручја Просторног плана на површини од око 14270 ha доминира пољопривредно земљиште са око 9770 ha (68,5%), затим шуме, шумско земљиште и други вегетацијом обрасли терени са око 4230 ha (29,6%) посебно листопадне шуме (око 65% свих шума), док најмању површину заузимају антропогени терени (укључујући и просторе намењене експлоатацији минералних сировина) у функцији насеља и инфраструктуре са око 254 ha (1,8%) и водене површине и влажна станишта са око 16 ha (0,1%).

На подручју Просторног плана коридор планираног гасовода се укршта са следећим водотоцима I реда и њиховим притокама: Црница, Црни Тимок (са притокама Арнаута, Злотска река и Брестовачка река), Борска (Бела река) Јасеничка (канал Јасеничке реке), Тимок, Бели Тимок (са Коритском реком). Од водотока II реда, ту су Грза (општина Параћин), Змијанац, Кривељска река, Глоговичка и Сиколска река (општина Неготин) и Дупљанска река.

Положај коридора планираног разводног гасовода је такав да је избегнут пролазак кроз густо насељена подручја. Од већих насеља коридор обилази насеља Бољевац, Неготин и Зајечар.

Коридор планираног гасовода избегава пролазак кроз заштићена подручја. На деоници коридора од Параћина до Рготине са јужне стране се налази СРП „Ртањ“, а деоници од Зајечара ка Нишу нешто даље од коридора су заштићена околина НКД „Гамзиград-Ромулијана“ и ПП „Стара планина“ и „Сићевачка клисура“. Коридор пролази кроз Еколошки значајна подручја „Ртањ“ (на територији општине Бољевац), „Стара планина“ (на територији града Зајечара и општине Књажевац) као и „Сићевачка клисура“ (на територији општине Сврљиг).

У оквиру прелиминарне границе Просторног плана и у близини коридора планираног разводног гасовода налазе се непокретна културна добра (НКД) од изузетног значаја Гамзиград (Ромулијана) у Зајечару, Хајдук Вељкова барутана и Комплекс пивница у Неготину; и НКД од великог значаја Манастир Св. Богородице у Лешју и Манастир Св. Петке у Извору, општина Параћин; и Кућа Стевана Мокрањца, Стара црква Св. Богородице, Манастир Короглаш (Милешево) у Неготину, као и Равна-Тимакум Минус (Равна) Књажевац.

Коридор планираног гасовода се на више места укршта са државним путевима (ДП), и то: на територији општине Параћин у КО Извор са ДП IБ реда број 36, који се пружа паралелно са коридором, у дужини од око 18 km; на територији општине Бољевац са ДП IБ реда број 36 се укршта у КО Крви Вир, и овде се ДП пружа паралелно са коридором у дужини од око 42 km; на територији града Бора са ДП IБ реда број 37 и ДП IIБ реда број 394, на територији града Зајечара са ДП IБ реда број 37, ДП IIА реда број 165 и ДП IIБ реда број 398 (на главном

коридору) а на одвојку ка Књажевцу са ДП ИБ реда број 35 (два пута се укрштају), ДП ПА реда број 169, ДП ИБ реда број 36 и ДП ПБ реда број 423; на територији општине Неготин паралелно прати ДП ИБ реда број 35 и укршта се са њим, и са ДП ПБ реда број 398, ДП ИБ реда број 33 и ДП ПБ реда број 400; на територији општине Књажевац са ДП ИБ реда број 35 који се паралелно пружа са планираним коридором гасовода, и ДП ПА реда број 217 и 219, као и са ДП ПБ реда број 422 и 423; на територији општине Сврљиг са ДП ПА реда број 222; на територији града Ниша, градска општина Пантелеј са ДП ПБ реда број 426. Планирани коридор брзе саобраћајнице ДП I реда који се пружа од Параћина преко Зајечара до Неготина прати трасу постојећих ДП ИБ реда број 35 и 36, а тиме и коридор планираног гасовода.

Коридор планираног гасовода се укршта са постојећом пругом Зајечар - Бор на територији града Зајечара (КО Зајечар) као и са пругом Зајечар - Прахово на територији општине Неготин (КО Неготин). Одвојак коридора планираног гасовода пружа се паралелно са пругом Зајечар – Књажевац и са њом се укршта у КО Вражогрнац и КО Вратарница (град Зајечар) и КО Дебелица и КО Ргоште (општина Књажевац), као и на простору КО Шљивовик и Преконога (општина Сврљиг) и Малча (општина Пантелеј, град Ниш).

Коридор планираног гасовода се укршта са далеководима од којих је најзначајније укрштање са постојећим ДВ 400kV број 403 (ТС Бор 2 сабирнице 400kV - ТС Ниш 2 сабирнице 400kV секција 1) у КО Николичево (град Зајечар). Укршта се и са постојећим ДВ 110kV број 138 на самом почетку коридора у КО Бошњане (општина Параћин), и ДВ 110kV број 148 у КО Николичево (град Зајечар) и ДВ 110kV број 1204 у КО Неготин и ДВ 110kV број 165 и број 1168 у КО Прахово (општина Неготин). Коридор планираног гасовода, одвојак од Зајечар ка Нишу, се укршта са далеководима ДВ 110kV број 1204 у КО Вржогрнац, број 149 и број 1157 два пута, у КО Велики Извор и КО Грљан (град Зајечар) као и са ДВ 110kV број 193/1 у КО Књажевац (општина Књажевац). постојећим ДВ 400kV број 403 (ТС Бор 2 сабирнице 400kV - ТС Ниш 2 сабирнице 400kV секција 1) паралелно прати одвојак коридора гасовода од Зајечара ка Ништу (ТС 400 kV Ниш 2) и укрштају се на територији општине Књажевац (КО Миљковац) и општине Пантелеј (КО Горња Врежина).

На неколико места дуж коридора планираног гасовода налазе се експлоатациона поља, и то: Ракита Exploration доо, Бор, лежиште Чукару Пеки (бакар и злато); Serbia Zijin Bor Corper доо Бор, лежиште Заграђе код Бора (кречњак); Serbia Zijin Bor Corper доо Бор, лежиште Рготски камен (кречњак); Југо-Каолин доо, Зајечар, лежиште Велике пољане 1 и 2 (кварцни песак); ЈП ПЕУ Ресавица, лежиште Боговина (мрки угаљ); и лежишта која се налазе у оквиру прелиминарне границе плана, тј. у непосредној близини: Југо-Каолин доо, Београд, лежиште Део и Део север - Доња Бела река (кречњак); ЈП ПЕУ - Тимочки рудници угља, лежиште Вршка Чука (камени угаљ); ГП-ЗОРАН-Р доо, Доња Мутница, лежиште Стража (кречњак); Транскоп експорт-импорт доо, Параћин, лежиште Крајњи Рид (кречњак као ТГК); Strabag Доо Београд-огранак ПЗП Зајечар, лежиште Рготински Крш (кречњак као ТГК); Југо-Каолин доо, Београд, лежиште Облаци (кварцни песак); ЈП ПЕУ Ресавица, лежиште Лубница (лигнит); Југо-Каолин доо, Зајечар, лежиште Мајдан (пескови).

4. ПРИНЦИПИ И ЦИЉЕВИ ИЗРАДЕ ПЛАНА

Основни циљ израде Просторног плана је изградња мреже магистралних и разводних гасовода кроз источну Србију чиме ће се обезбедити гасификација и развој гасоводне инфраструктуре и повезивање градова и општинских центара, посебно дела подручја општина Параћин и Бољевац, града Бора и Зајечара, као и општина Неготин, Књажевац, Сврљиг и Ниш.

Планирање, коришћење, уређење и заштита простора разводног гасовода засниваће се на следећим принципима:

- *Одрживог просторног развоја енергетске инфраструктуре* - коришћењем еколошки прихватљивих извора енергије, посебно ресурса природног гаса који представља део европске енергетске мреже, уз постизање економске оправданости, социјалне

прихватљивости и еколошке одрживости;

- *Активирање даљег развоја привреде на подручју Поморавског, Борског и Зајечарског и Нишавског управног округа;*
- *Подстицања даљег развоја туризма у Зајечару и Неготину и на подручју Старе Планине подизањем квалитета инфраструктурне опремљености, комфора гостију и укупне понуде центра;*
- *Смањивања штетног утицаја на животну средину - унапређењем и очувањем квалитета животне средине применом мера заштите и превенцијом од негативних утицаја и ризика за животну средину у зони коридора гасовода.*

Изградња мреже магистралних и разводних гасовода засниваће се на поштовању следећих принципа:

- европских и домаћих стандарда и добре праксе планирања изградње и коришћења гасовода;
- еколошке поузданости, којом се обезбеђује заштита од негативних утицаја на животну средину, природу, природне и културне вредности у коридору гасовода и непосредном окружењу;
- стабилности система, који омогућава дугорочно функционисање и испуњење основних циљева реализације гасовода;
- безбедности, којом се са високим степеном поузданости гарантује сигурност људских живота и материјалних добара од евентуалних хаварија на систему;
- економске исплативости и одрживости, укључујући и позитивне еколошке ефекте због супституције коришћења традиционалних фосилних енергената.

Општи циљ израде Просторног плана јесте дефинисање планског основа и обезбеђење просторних услова за изградњу, опремање и функционисање магистралних и разводних гасовода од Параћина, преко Зајечара ка Неготину (Прахово), са одвојком ка Зајечару и Књажевцу, односно Нишу где се повезује на систем магистралног гасовода Ниш – Димитровград (у изградњи), као и за развој и функционисање других инфраструктурних система у коридору.

Основни циљеви дугорочног развоја, коришћења и уређења подручја Просторног плана су: утврђивање смерница за подршку развоју привреде, становништва, насеља и активности, у погледу снабдевања поузданим енергентом, уз уважавање економских, техничко-технолошких, еколошких, социјалних и просторно-функционалних критеријума реализације система; обезбеђење услова за реализацију, усклађивање и боље функционисање инфраструктурних система у окружењу коридора гасовода, и др.

Посебни циљеви су:

- утврђивање планских решења којима се обезбеђује простор за изградњу коридора разводног гасовода, утврђује посебан режим коришћења и уређења простора у коридору са одвојцима разводног гасовода, обезбеђују се услови за поуздано снабдевање гасом привреде и насеља, и туристичких комплекса у ширем окружењу;
- дефинисање односа са осталим наменама и инфраструктурним системима у ширем заштитном појасу и зони утицаја гасовода, ради боље интеграције и веће улоге на привредни и социјални развој окружења;
- усклађивање положаја магистралних и разводних гасовода и осталих постојећих и планираних инфраструктурних система у коридору (државног пута, железничке пруге, електроенергетске и телекомуникационе инфраструктуре) и њихових заштитних појасева;
- усаглашавање и решавање потенцијалних конфликта везаних за пролазак коридора магистралних и разводних гасовода кроз грађевинска подручја насеља, пољопривредно и шумско земљиште.

Основни задатак у изради Просторног плана је детаљна разрада планских решења и утврђивање смерница Просторног плана за директно спровођење, на основу којих се могу издати локацијски услови. Ови елементи за директно спровођење су неопходни за дефинисање просторне, технолошке или функционалне везе коридора разводног гасовода са непосредним

окружењем, као и положај и правила уређења, грађења и коришћења надземних објеката и површина у коридору гасовода. Такође, утврдиће се смернице и основе за измену и допуну важећих и израду нових планских документа, као и даљу разраду на нивоу техничке документације.

5. ПЛАНИРАНА ПРЕТЕЖНА НАМЕНА ПОВРШИНА (концепција техничког решења и режими коришћења простора)

Положај коридора магистралних и разводних гасовода кроз источну Србију биће одређен уважавајући принцип максималног могућег просторног усклађивања са постојећим и планираним зонама заштићених природних и културних добара, инфраструктурних система и грађевинским подручјима постојећих насеља.

Гасовод ће се планирати и градити као технички и функционално усаглашен систем објеката и инсталација. Примарне техничке елементе гасовода представљају: објекти који су саставни део подземне инфраструктуре гасовода као и пратеће надземне инфраструктуре.

Линијски део главног правца магистралних и разводних гасовода кроз источну Србију је планиран као једноцевни систем дужине око 239 km, који се у целини поставља подземно. Гасовод се прикључује на постојећу МС2 код Параћина (КО Бошњане), а завршетак главног правца гасовода је у Прахову. Планирани систем гасовода је максималног радног притиска од МОР=75bar и биће од челичних цеви пречника од DN 100 до DN500 по деоницама:

- МГ 12 - деоница од Параћина до Рготине пречника DN500 и дужине око 81km;
- МГ 13 - деоница од Рготине до Прахова пречника DN400 и дужине око 51km;
- РГ 12-01 – деоница од Суве реке до Бора, пречника DN250 и дужине око 4km;
- РГ 12-03 – деоница од Рготине до Зајечара, пречника DN250 и дужине око 7km;
- РГ 12-03/1 – деоница од Зајечара до Књажевца пречника DN200 и дужине око 42km са деоницом преко Сврљига до Ниша (Пантелеј) дужине око 47km,
- РГ 12-04 –деоница гасовода за Зајечар, пречника DN200 и дужине око 20m;
- РГ 13-01 – деоница гасовода за Рготину, пречника DN80 и дужине око 0,5km;
- РГ 13-03 – деоница гасовода за Неготин, пречника DN150 и дужине око 30m;

Гасовод се по правилу поставља подземно, у ров ширине око 0,7 m, тако да у зависности од класе локације гасовода и инжењерских карактеристика терена горња ивица цеви буде на дубини од 0,8 m до 1,1 m од нивелете терена. Веће дубине укопавања цевовода спроводе се код укрштања и приближавања другим инфраструктурним објектима и инсталацијама, као и у склопу обезбеђења мера додатне заштите непосредног окружења.

Саставни део гасовода представљају следећи објекти и инсталације:

- Блок станице (БС) које на одговарајућим растојањима и по секцијама гасовода обезбеђује контролисано и аутоматско затварање протока гаса и по потреби пражњење појединих делова/секција цевовода. Планирано је седам БС, и то: „Трњане“, „Криви Вир“, „Сумраковац“, „Мали Извор“, „Грљан“, „Неготин“ и „Подвис“.
- Главни разводни чвор (ГРЧ) је место укрштања више гасовода који су међусобно повезани у функционалну целину. Просторним планом се обезбеђује потребна грађевинска површина и део инсталације на који ће се прикључити систем магистралне и разводне гасоводне мреже. Планирано је још шест објеката, и то: ГРЧ „Параћин“ (у близини постојеће МС2 код Параћина), „Сува Река“, „Рготина“, „Зајечар“, „Књажевац“ и „Прахово“. Одвојак од Књажевца ка Нишу (Пантелеј) завршава се у оквиру ГРЧ „Књажевац“ на МГ Ниш - Димитровград, у изградњи.
- Пријемно/одпремна чистачка станица (ПОЧС) са опремом за увођење чистача („крацера“) и сакупљање кондензата. Планиране су чистачке станице на почетку и крају гасовода и на свим променама пречника, најчешће у оквиру ГРЧ. Предвиђено је пет ОЧС и пет ПЧС у оквиру планираних објекта ГРЧ.
- Уређаји система катодне заштите (КЗ) линијског дела гасовода који обезбеђују заштиту од

корозије током целог пројектованог периода експлоатације и врше функцију регулисања и контроле параметара катодне заштите.

- Главна мернорегулациона станица (ГМРС), која обезбеђује повезивање планираног гасовода са секундарном гасоводном мрежом, односно безбедну редуцију притиска гаса са 75 bar на 6-16 bar. Планирано је осам ГМРС и то: „Бољевац“, „Бор“, „Рготина“, „Неготин“, „Прахово“, „Зајечар“, „Књажевац“ и „Сврљиг“. Снабдевање ГМРС (појединачне снаге око 16,5kW) електроенергијом са локалне дистрибутивне мреже.
- Уређаји катодне заштите линијског дела гасовода постављају се по правилу уз ГМРС и врше функцију регулисања и контроле параметара катодне заштите и обезбеђења заштите током целог пројектованог периода експлоатације.
- Уређаји и опрема за потребе даљинског надзора и управљања постројењима у функцији гасовода повезани су оптичким каблом за телеметрију и управљање системом одговарајућег капацитета. Оптички кабл поставља се паралелно са гасоводом.

Пратећа инфраструктура гасовода обухвата приступне путеве до објеката који представљају саставни део гасовода и прикључке на дистрибутивни електроенергетски систем. Приступни путеви, планирани ка локацијама објеката у функцији гасовода као колски приступ на јавну саобраћајну мрежу. Регулационе ширине приступних путева су од 6 до 10m, а застор је у зависности од потреба тежине транспорта опреме, од средње тешког до тешког саобраћаја. Електроенергетски објекти за снабдевање електричном енергијом, планирани су до ГМРС. Снабдевање електричном енергијом обезбедиће се изградњом одговарајућих далековода, кабловских водова и припадајућих трафостаница ТС 10/0,4 kV. Потребна снага за ГМРС износи максимално 43,47kW.

Планирану површину јавне намене представљаће грађевинске парцеле за објекте у функцији гасовода, као и површине одређене за изградњу приступних путева. Граница регулације приступних путева и границе планираних грађевинских парцела за објекте у функцији гасовода утврђују се Просторним планом на основу техничко-технолошких захтева и мера безбедности које је потребно успоставити око конкретних постројења и опреме која се уграђује у објекте гасовода.

Слика 1. Шематски приказ коридора планираног гасовода

Површине под посебним режимом коришћења и уређења, изван планиране пратеће инфраструктуре гасовода, представљају (Слика 1.):

- Експлоатациони појас цевовода укупне ширине до 12 m (по око 6 m са обе стране осе цевовода) и заштитна зона (зона опасности) објеката у функцији гасовода мин. ширине 3 m.
- Заштитни појас стамбених објеката ширине до око 30 m и заштитни појас гасовода ширине

од око 200 m са обе стране гасовода рачунајући од осе гасоводне цеви.

На површини у обухвату експлоатационог појаса дуж линијског дела гасовода се обезбеђује трајно право службености пролаза за потребе извођења земљаних радова, постављање основне и пратеће инсталације гасовода, надзор и одржавање.

Осим објеката у функцији гасовода, земљиште у обухвату експлоатационог појаса може се изузетно користити за пољопривредну обраду уз услов да је дубина обраде земљишта до 0,5 m као и садњу вегетације са кореновим системом дубине до 1 m.

У експлоатационом и заштитним појасима се успоставља и трајна обавеза прибављања услова/сагласности од стране предузећа надлежног за газдовање гасоводом код планирања, пројектовања и извођења других грађевинских и земљаних радова или пренамене површина.

6. ОЧЕКИВАНИ ЕФЕКТИ ПЛАНИРАЊА У ПОГЛЕДУ УНАПРЕЂЕЊА НАЧИНА КОРИШЋЕЊА ПРОСТОРА

Просторним планом обезбеђује се плански основ за изградњу мреже магистралних и разводних гасовода источне Србије, са пратећим одвојцима. Просторни план ће се спроводи на следећи начин:

1. **Директно (непосредно), издавањем локацијских услова за објекте и системе посебне намене** у обухвату детаљне регулације (детаљна разрада Просторног плана), у складу са одредбама Закона о планирању и изградњи;
2. **Индиректно**, спровођењем превентивних мера заштите и ограничења у погледу коришћења земљишта у заштитном појасу гасовода (појасу контролисане изградње) у планским документима јединица локалне самоуправе.
3. **Разрадом Просторног плана**, посебним документима просторног и урбанистичког планирања у случају да део планираног гасоводног система у делу основне трасе и одвојака не располаже одговарајућим просторним и техничком документацијом на нивоу идејног решења.

Израдом урбанистичког пројекта (према члану 60. став 2. Закона о планирању и изградњи) у случају када у даљем поступку израде техничке документације или у току извођења радова (услед непредвиђених инжњерско геолошких и других околности) потребно одступање трасе гасовода изван извођачког појаса без нарушавања границе обухвата Просторног плана.

Директно и индиректно спровођење подразумева да ће Просторни план представљати плански оквир за издавање локацијских услова за изградњу гасовода, објеката у функцији гасовода и пратеће инфраструктуре, и то:

- Линијског дела гасоводног система од МС2 „Бошњане” до Неготина (Прахова) са одвојцима ка Бору, Књажевцу, Сврљигу, Нишу и Прлити (МС5) у оквиру МС1 „Вршка Чука“, као и за потребе привреде у непосредном окружењу гасоводног система;
- Објеката који су саставни делови разводног гасовода: Блок станице (БС), Отпремно прихватне чистачке станице (ОПЧС), Главних мерно-регулационих станица (ГМРС) и Главних разводних чворова (ГРЧ);
- Система катодне заштите линијског дела гасовода;
- Уређаја и опреме за потребе даљинског надзора и управљања;
- Електроенергетске инсталације и водове за потребе прикључења на локалну електроенергетску мрежу;
- Приступних/прилазних путева и прикључака на јавне путеве.

Просторни план ће представљати основ за утврђивање јавног интереса за експропријацију, односно административни пренос непокретности и непотпуну експропријацију непокретности установљењем привремене или трајне службености. Непотпуном експропријацијом ће се обезбедити простор за постављање линијског дела гасовода, дела пратећих инсталација која се постављају подземно и дела надземних

електроенергетских водова (далековода), за које по Закону о експропријацији („Службени гласник РС”, број 53/95, „Службени лист СРЈ”, број 23/01 - одлука СУС и „Службени гласник РС”, бр. 20/09 и 55/13 - одлука УС, 106/16-Аут. тумачење) није прописана обавеза формирања посебне грађевинске парцеле. Осим ограничења права својине у смислу начина газдовања, непотпуном експропријацијом се не мења власништво над обухваћеном непокретностима. Потпуном експропријацијом, односно административним преносом непокретности обезбедиће се простор за формирање грађевинских парцела објеката који су саставни делови разводног гасовода и грађевинских парцела приступних/прилазних путева. Потпуном експропријацијом се мења постојећа намена и власништво над обухваћеном непокретностима. Решењем о утврђивању јавног интереса, одредиће се корисник експропријације, односно административног преноса непокретности и непотпуне експропријације обухваћених непокретности.

У појасу контролисана изградње (заштитног појаса гасовода) који ће се утврдити овим просторним планом, примењиваће се важећи плански документи (просторни планови подручја посебне намене, просторни планови јединица локалне самоуправе, урбанистички планови и други документи просторног и урбанистичког планирања) у деловима који нису у супротности са режимом коришћења и уређења тог појаса. У делу обухвата плана ван појаса контролисана градње примењиваће се важећи плански документи.

Просторним планом предвидеће се фазна имплементација Просторног плана. Фазе имплементације Просторног плана могу се спроводити по етапама, у зависности од динамике решавања имовинско правних односа и степена готовости техничке документације.

Спровођењем Просторног плана и изградњом магистралних и разводних гасовода са планираним одвојцима у источној Србији, очекују се следећи ефекти уређења и коришћења простора:

- обезбеђење простора за етапну изградњу разводног гасовода, унапређење доступности и поуздано снабдевање еколошким енергентом у наредном периоду;
- унапређење територијалног потенцијала и јачање конкурентности и инвестиционе привлачности подручја;
- установљавање зоне заштите и успостављање одговарајућих режима коришћења простора у обухвату зоне заштите разводног гасовода, са циљем спречавања негативних утицаја на окружење и могућих последица акцидентата на систему;
- обезбеђење функционалности и омогућавање планског развоја других инфраструктурних система и стварање услова за брже активирање привредног развоја; и
- утврђивање правила уређења и правила грађења у обухвату коридора разводног гасовода, која обезбеђују извођење пројекта уз максимално смањење негативних утицаја и ризика на подручју коридора и зони његовог утицаја.

Прилог: карта „Посебна намена простора“ у размери 1:100.000.

Институт за архитектуру и урбанизам Србије (ИАУС)

Директор:
др Саша Милијић, научни саветник

